

Recomandarea 1300 (1996) privind protectia drepturilor minoritatilor

- Adoptata de APCE la 25 iunie 1996 -

1. Adunarea se refera la textele pe care le-a consacrat anterior protectiei minoritatilor nationale si a drepturilor acestora, mai ales la Recomandarea 1285 (1996) si la Directiva nr. 513 (1996), adoptate la 23 ianuarie 1996.
2. Ea continua sa subscrie din plin la Recomandarea 1201 (1993) si la proiectul de protocol aditional la Conventia europeana de aparare a drepturilor omului si a libertatilor fundamentale privind persoanele care apartin minoritatilor nationale, care face parte integranta din respectiva recomandare.
3. Prezenta recomandare specifica unele aspecte ale drepturilor minoritatilor evocate în Directiva nr.513 (1996). Celelalte ar putea constitui obiectul unei recomandari sau a unei rezolutii ulterioare a Adunarii.
4. Adunarea ia nota de informatia care i-a fost transmisa prin raspunsul interimar la Recomandarea 1285 (1996), prin care Comitetul de Ministri a atras atentia asupra faptului ca a decis "sa examineze conceptia sa privind posibilitatea de continuare a stabilirii normelor în domeniul culturii, cât si în cel al protectiei minoritatilor nationale, tinând seama de declaratia la nivel înalt adoptata la Viena". Totusi, Adunarea reitereaza pozitia pe care a exprimat-o în Recomandarea 1285 (1996) si spera cu tarie ca lucrarile privind un protocol aditional la Conventia Europeana a Drepturilor Omului sa fie reluate curând.
5. Adunarea a primit avizul Comisiei Europene pentru Democratie prin Drept (Comisia de la Venetia) privind interpretarea articolului 11 al proiectului de protocol la Conventia Europeana a Drepturilor Omului anexata la Recomandarea 1201 (1993). Acest aviz constituie, pentru ea, un document de referinta dintre cele mai importante pentru interpretarea proiectului de protocol.
6. Ea a primit, de asemenea, avizul Comisiei de la Venetia privind Carta Europeana a limbilor regionale sau minoritare. Acest aviz se refera la sugestia unor membri ai Adunarii de a defini, printre dispozitiile Cartei, un nucleu dur al drepturilor la care ar trebui sa subscrie toate statele contractante. Ideea subînțeleasa de aceasta propunere consta din cresterea posibilitatilor de armonizare oferite de catre Carta si din ameliorarea sanselor de a obtine ratificarea de un numar mai mare de state membre ale Consiliului Europei.
7. Este util sa reamintim ca, din 1992, Carta este deschisa spre semnare si ratificare si ca, pentru a intra în vigoare, ea trebuie sa fie ratificata de cel puțin cinci tari. Pentru moment, ea a fost ratificata de catre Finlanda, Ungaria, Norvegia si Olanda.
8. Comisia de la Venetia apreciaza, în avizul sau, ca nucleul dur este un concept strain spiritului si sistemului de functionare al Cartei care este deja dotata cu un "nucleu dur" de principii (partea a II-a) care garanteaza eficacitatea protectiei pe care aceasta o acorda. In orice caz, dispozitiile partii a III-a, datorita formularii lor si a modului amanuntit în care se face reglementarea, nu se preteaza decât cu dificultate la precizarea unui nucleu dur susceptibil de a fi acceptat de catre toate statele contractante. In plus, un nucleu dur al drepturilor lingvistice poate fi dedus din obligatiile prevazute în Conventia-cadru a Consiliului Europei pentru protectia minoritatilor nationale, în special prin articolele sale 5.1, 6, 9.1, 10-14 si 17.
9. Pe baza avizului Comisiei de la Venetia, Adunarea considera, în prezent, ca este preferabil sa se astepte noi ratificari si intrarea în vigoare a Cartei si ca nu trebuie sa fie retinuta, pentru perioada urmatoare, ideea definirii unui "nucleu dur" al drepturilor în cadrul dispozitiilor cuprinse în Carta.
10. Conventia-cadru a Consiliului Europei privind protectia minoritatilor nationale a fost deschisa pentru semnare si ratificare de catre statele membre ale Consiliului Europei la 1 februarie 1995. Ea a fost ratificata de catre Cipru, Ungaria, România, Slovacia si Spania si semnata de catre urmatoarele tari: Albania, Austria, Republica Ceha, Danemarca, Estonia, Finlanda, Germania, Islanda, Irlanda, Italia, Letonia, Liechtenstein, Lituania, Luxemburg,

Malta, Moldova, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, Rusia, San-Marino, Slovenia, Suedia, Elvetia, Ucraina si Marea Britanie.

11. Eficacitatea protectiei oferite prin Conventia-cadru va depinde în mare masura de implementarea mecanismului prevazut pentru asigurarea respectarii dispozitiilor sale.

12. Intr-adevar, în articolul 26 al acesteia se precizeaza: "In cazul evaluarii de catre Comitetul de Ministri a masurilor adoptate de una din parti pentru a transpune în viata principiile enuntate în prezenta conventie-cadru, acesta este asistat de un comitet consultativ ai carui membri au o competenta recunoscuta în domeniul protectiei minoritatilor nationale. Alcatuirea acestui comitet consultativ si a procedurilor acestuia sunt fixate de catre Comitetul de Ministri în termen de un an de la intrarea în vigoare a prezentei Conventii-cadru".

13. Adunarea a fost informata de faptul ca, potrivit instructiunii Comitetului de Ministri din ianuarie 1996, la sfârșitul lunii iunie 1996 au fost începute lucrarile privind implementarea mecanismului prevazut în Conventia-cadru.

14. Iata de ce Adunarea doreste sa formuleze unele propuneri privind comitetul consultativ care au în vedere completarea si, dupa caz, înlocuirea celor continute în Recomandarea 1285 (1996).

15. Astfel, Adunarea recomanda Consiliului de Ministri sa vegheze ca, la intrarea în vigoare a Conventiei-cadru, comitetul consultativ care trebuie creat odata cu aceasta sa fie pe cât posibil independent, eficace si transparent, respectând urmatoarele principii:

a) Comitetul consultativ va trebui sa fie constituit din 12-20 experti. El nu poate cuprinde mai mult decât un singur reprezentant al unui stat. Durata mandatului va fi de 6 ani, fara posibilitate de realegere;

b) membrii comitetului vor trebui sa posede o "competenta recunoscuta în domeniul protectiei minoritatilor nationale", asa cum este cerut în conventie, împreuna cu înalte calitati morale si înțelepciune politica. Ei vor trebui sa reprezinte un echilibru profesional si cultural;

c) alegerea comitetului va trebui conceputa conform modelului celor organizate pentru constituirea Comisiei Europene a Drepturilor Omului si a Comitetului european pentru prevenirea torturii si a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;

d) membrii comitetului vor trebui sa participe cu titlu individual si sa nu exercite functii care sa fie incompatibile cu independenta si impartialitatea lor si cu exigentele sarcinii lor;

e) Comitetul ar trebui sa-si stabileasca regulamentul interior si sa-si defineasca modul de organizare a lucrarilor;

f) el ar trebui sa-si obtina informatiile dintr-un larg evantai de surse si sa actioneze din proprie initiativa;

g) el ar trebui sa aiba posibilitatea stabilirii unui dialog cu Guvernul partii contractante în cauza, cu minoritatile nationale si cu organizatii neguvernamentale;

h) dezbaterile Comitetului trebuie sa se desfasoare cu cea mai mare transparenta posibila, dar nu este obligatoriu ca acestea sa fie întotdeauna publice;

i) rapoartele si recomandările Comitetului ar trebui sa fie comunicate Comitetului de Ministri care sa transmita direct, fara alt comentariu, evaluarea masurilor adoptate de catre partea aflata în cauza. In anumite cazuri exceptionale, atunci când Comitetul consultativ are de atras atentia Comitetului de Ministri asupra unei violari a conventiei, acesta din urma trebuie sa dezbata problema ale carei concluzii vor fi, de asemenea, comunicate partii în cauza;

j) publicarea acestor rapoarte si recomandari se va face în momentul transmiterii acestora de catre Comitetul de Ministri catre statul în cauza; rapoartele vor fi, în acelasi timp, trimise Adunarii Parlamentare pentru aviz;

k) Comitetul de Ministri este invitat sa acorde Comitetului consultativ resursele financiare si umane necesare.